
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:17

Utökad familjerådgivning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:66. Utskottet anser att kyrkostyrelsen redan verkar för att Svenska kyrkans familjerådgivning ska utvecklas. Det finns en handläggare med ansvar för samordning av kyrkans familjerådgivning och i uppdraget ingår bland annat att bistå församlingar vid nyetablering av mottagningar. Barn och unga erbjuds stöd inom ramen för verksamheten. Därför föreslår utskottet att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:66, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:66, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2014:66 av Julia Kronlid, Utökad familjerådgivning

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkans verksamhet med familjerådgivning utökas med målsättningen att det ska finnas tillgängligt i alla kommuner i Sverige.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan erbjuder stöd till barn som erfar sina föräldrars skilsmässa.

Bakgrund

Familjerådgivning är en uppgift i det kommunala uppdraget och ska erbjudas till den som behöver och önskar det. Det är en verksamhet som konkret består av samtal i syfte att bearbeta samlevnadskonflikter och svårigheter i nära relationer, i parrelationer, inom familjen eller i andra anhörighetsrelationer.

Svenska kyrkans familjerådgivning som funnits i 60 år är ett komplement i välfärdssamhällets folkhälsoarbete. Svenska kyrkans familjerådgivning är öppen för alla, oberoende av religiös eller etnisk tillhörighet och sexuell läggning. Med det professionella samtalet som instrument erbjuder familjerådgivare en trygg plats för eftertanke, reflektion, dialog och terapeutisk bearbetning under sträng tystnadsplikt och sekretess.

KYFA, Kyrkans familjerådgivares förening, är en intresse- och kamratförening som utfärdar auktorisation för kyrkans familjerådgivare. Därmed tillförsäkras den som söker stöd en kvalitativ familjerådgivning inom Svenska kyrkans ram.

Det finns olika skäl för att individer väljer kyrkans rådgivning. Det kan handla om förtroende för kyrkans verksamhet och att man upplever att kyrkans verksamhet

överensstämmer med den egna grundsynen och de egna värderingarna eller önskar stöd i de specifika livsfrågor som handlar om tro eller andra existentiella frågor. Det kan också handla om att man finns för nära den kommunala verksamheten i sin profession eller att kyrkans familjerådgivning är subventionerad till skillnad från privata aktörer.

Församlingarnas ansvar

Alla mottagningar inom Svenska kyrkan har sin förankring i den eller de församlingar som står bakom verksamheten. I dessa församlingar bestäms kostnaden för samtalen och omfattningen på verksamheten.

Av en skriftlig rapport från en utredning vid kyrkokansliet 2010 framgår det vilka behov som finns i verksamheten och vad som önskas från nationell nivå. De önskade insatser som framkom då har nu infogats i det prioriterade utvecklingsarbete som pågår på nationell nivå. Det handlar om gemensam samordning och information internt och externt, erfarenhetsutbyte bland verksamma familjerådgivare inom kyrkans familjerådgivning och för ansvariga i de församlingar som har mottagningar. Vidare om anordnande av fortbildning och befattningsutbildning som leder till auktorisation som kyrkans familjerådgivare, riktlinjer och kvalitets- och kompetensutveckling samt statistik och analys av verksamheten.

Det finns numera en handläggare på kyrkokansliet som har ett nationellt samordningsuppdrag för kyrkans familjerådgivning, som ett av sina uppdrag i tjänsten som handläggare för diakonalt utvecklingsarbete. I uppdraget ingår att verka för och bistå församlingar vid nyetableringar av mottagningar och vid rekrytering av personal.

Att ge stöd till verksamheten är ett specifikt uppdrag som kräver speciell kompetens inom området och det har inte bedömts som rimligt att varje stift ska upparbeta en funktion för detta, utan den nationella nivån bör ta ansvar för stödet.

Stöd till barn

De flesta par som kommer till samtal har ofta ett eller flera barn. Om rådgivningssamtalen bidrar till en försoning mellan två föräldrar som antingen väljer att leva vidare med varandra eller att separera, är detta till stöd för barnen. Föräldrar med mycket små barn, eller de som väntar barn får också förtur i den kö som finns till respektive mottagning.

Av den aktuella statistik som samlas in från de cirka 60 mottagningarna varje år framgår det att huvuddelen av de som söker hjälp och stöd är i åldrarna 30–50 år. En beräkning visar att cirka 3 500 barn får indirekt stöd varje år. Av statistiken framgår också att antalet barn i direkta samtal på mottagningen ökar. Från 2010 till 2012 har antalet personer i åldersgruppen upp till 20 år ökat från 60 till 76.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:66 punkt 1 och 2.

Utskottet anser liksom motionären att Svenska kyrkans familjerådgivning är ett värdefullt komplement till kommunal verksamhet. Det är viktigt att verksamheten samordnas och stöds via nationell nivå eftersom arbetet är så pass specifikt att varje stift inte kan rymma en stödfunktion av denna karaktär.

Det är församlingarna som ansvarar för familjerådgivningsbyråerna och den nationella nivån kan inte ålägga församlingarna att öppna mottagningar, utan enbart

inspirera till det. I vissa fall erbjuds rådgivningen i en ekumenisk kontext eller i samarbete med annan organisation som t.ex. Stadsmissionen eller Sankt Lukas. Det finns en handläggare på nationell nivå som bidrar till familjerådgivningens utveckling genom att erbjuda råd till de församlingar som vill etablera en familjerådgivningsbyrå, ge stöd vid rekrytering av auktoriserad personal, samt erbjuda fortbildning till de anställda familjerådgivarna.

Utskottet menar liksom motionären att det är viktigt att även barn får möjlighet till stöd inom familjerådgivningens ram, vilket också sker. Barn som lever i utsatta situationer eller av annan anledning behöver hjälp att bearbeta sina nära relationer måste kunna beredas stöd inom Svenska kyrkans familjerådgivning. Det kan handla om barn som lever i missbrukande familjer eller i familjer där våld förekommer, men också de barn och unga som är i behov av stöd när relationerna inom familjen är besvärliga, t.ex. när barn används som slagträ vid en skilsmässa. Utskottet vill i sammanhanget påpeka att föräldrarnas skilsmässa inte med automatik innebär att barnet är i behov av mera stöd från utomstående, utan behovet kan vara lika stort eller större i familjer där föräldrarna lever kvar i ett instabilt eller destruktivt äktenskap.

Utskottet anser att kyrkostyrelsen redan verkar för Svenska kyrkans familjerådgivnings utveckling och att barn erbjuds stöd inom ramen för verksamheten. Därför föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 26 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Marie Nielsén, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Marie Nielsén, ordförande, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Sofia Rosenquist, Niklas Grahns, Roland Johansson, Berit Simonsson, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Katarina Glas, Nasrin Sjögren, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Margareta Larsson, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.